

VERSLAG¹

Aanwezig

- Cathy Berx, gouverneur provincie Antwerpen, voorzitter;
- Bram Abrams, arrondissementscommissaris, secretaris (verslag);
- Jan De Haes, gedeputeerde provincie Antwerpen;
- Ludwig Caluwé, gedeputeerde provincie Antwerpen;
- Thomas Wellens, adviseur gedeputeerde De Haes;
- Marieke Gruwez, DREM, provincie Antwerpen;
- Jef De Schutter (projectcoördinator strategisch project, Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete);
- Ankatrinen Boulanger, Regionaal Landschap Rivierenland (RLR);
- Marleen Peeters, burgemeester Lille;
- Frederik Mollen, Natuurpunt;
- Jos Bouly, schepen Vorselaar;
- Mizel Gebruers, schepen Vorselaar;
- Lennert Damen, Agentschap voor Natuur en Bos (ANB);
- Matti Lammers, Boerenbond;
- Michiel Sels, Boerenbond;
- Griet Van Olmen, schepen Nijlen;
- Michel Van Ombergen, Departement Landbouw en Visserij (LV)
- Mien Van Olmen, burgemeester Herentals;
- Pascal Van Nueten, schepen Herentals;
- Gino Verbiest, Lier;
- Luc Janssens, Schepen Retie
- Frans Marivoet, Ranst;
- Bas Van der Veken, Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete (RLKGN);
- Sandra Franck, Vlaamse Milieumaatschappij (VMM);
- Marc Florus, Vlaamse Milieumaatschappij (VMM);
- Tom Gabriëls, bekkensecretariaat Netebekken;
- Ward Kennes, burgemeester Kasterlee;
- Guy Van de Perre, schepen Kasterlee;
- Christophe Vandevoot, Departement Omgeving (OMG);
- Benny Eyckmans, gemeenteraadslid Geel
- Ilse van Dienderen, VLM;
- Marianne Verhaert, burgemeester Grobbendonk;
- Luc Van Vlasselaer, Grobbendonk;
- Peter Symens, Natuurpunt;
- Daniël Josten, Agentschap voor Natuur en Bos (ANB);
- Ben Van Looveren, schepen Geel;
- Jasmine Michiels, Agentschap Onroerend Erfgoed Antwerpen;
- Sander Verboven, schepen Olen;

Verontschuldigd

- Kris Van Dyck, burgemeester Dessel;
- Willy Broeckx, schepen Dessel;
- Koen Deheegher, Agentschap voor Natuur en Bos (ANB);
- Gaston Maes, Toerisme Provincie Antwerpen (TPA);
- Caroline Van Gool (OVAM);
- Vlaamse Waterweg.

¹ Dit verslag moet samen gelezen worden met de voorbereidende nota's. Dit verslag is ook geen woordelijke weergave van de (online) bespreking, maar een combinatie van de tussenkomsten en de relevante info zoals opgenomen in de begeleidende PPT.

Agenda

1. Verslag OC dd. 20 mei 2020;
2. Toeristisch-recreatief onthaalplan / stavaza;
3. Landschapspark Kleine Nete;
4. Strategisch project Kleine Nete I:
 - a. Subsidies / investeringen in de vallei;
 - b. Stand van zaken projecten coördinatie / hefboomprojecten (op hoofdlijnen);
5. Strategisch project Kleine Nete II;
6. Gewestelijke Ruimtelijke Uitvoeringsplannen / stavaza;
7. Aanpak verdrogingsproblematiek Olens Broek / Zegge;
8. Rapportage Vlaamse Regering;
9. Varia

1. Verslag OC dd. 20 mei 2020

- Typfouten: namen Ward Kennes en Mizel Gebruers worden gecorrigeerd in het definitieve verslag;
- Michiel Sels komt terug op de goedkeuring strategisch project Kleine Nete II. Boerenbond ondertekende de engagementsverklaring maar gaf een aantal opmerkingen mee:
 - o De bebossingsdoelstellingen mogen de professionele landbouw in het gebied niet hypothekeren;
 - o Boerenbond wil betrokken worden in het overleg in de verschillende klimaatprogramma's en focusgebieden.

De opmerkingen van Boerenbond zijn toegevoegd aan het aanvraagdossier strategisch project Kleine Nete II (en worden als bijlage bij dit verslag gevoegd). Cathy Berx: zoals ook gevraagd door boerenbond worden de geformuleerde bezorgdheden geïntegreerd in het verdere verloop van het project. Boerenbond zal uiteraard worden betrokken bij het overleg in het raam van het strategisch project Kleine Nete II.

- Michiel Sels komt terug op de passage in het verslag OC dd. 20/05/2020 m.b.t. de doelen voor het deelgebied De Zegge-Mosselgoren (zie punt 4B).

“Bij de opmaak van het managementplan (MP) 1.1 is er een screening van de doelstellingen van de S-IHD rapporten gebeurd. Dit gebeurde tijdens de overlegplatforms in 2015 en lag voor tijdens dit proces. De screening voorzag in een optimalisatie in functie van de natuur- en landbouwcontext en gaf per deelgebied weer welke oppervlakte van welke habitat tot doel is gesteld. Dit managementplan is uiteindelijk nooit afgewerkt, maar deze screening heeft wel tot het resultaat geleid dat er in het gehele SBZ De Zegge 130ha natuurdoelen diende gerealiseerd worden in plaats van de vooropgestelde 300ha. Onze vraag is dus om rekening te houden met deze cijfers of op zijn minst hieromtrent de nodige duiding te geven.”

Ik verwijs hiervoor naar het natuurdecreet en [het besluit van de Vlaamse Regering \(20 juni 2014\)](#) tot regeling van het Vlaams Natura 2000-programma, de managementplannen Natura 2000, de zoekzones en de actiegebieden voor de specifieke instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen soorten en habitats. Het artikel 6 van dit laatste regelt de inhoud van het managementplan. De opmaak hiervan blijft dode letter waardoor het zeer moeilijk is om volgen welke doelen op welke locatie worden gerealiseerd. Dit terwijl de landbouwsector vragende partij is voor veel meer transparantie inzake het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen én het bovendien een wettelijke verplichting is. Je zou dus de duidelijkheid kunnen vragen welke doelen er zowel globaal als per deelgebied in het desbetreffende IHD-gebied dienen gerealiseerd te worden. Ook het natuurdecreet (artikel 50 septies) verwijst duidelijk naar de opmaak van de managementplannen in functie van het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen.

Uiteraard klopt de uitleg van ANB dat het S-IHD rapport de laatste goedgekeurde cijfers zijn, maar wij hebben zeer weinig zicht welke habitats men momenteel waar en wanneer aan het realiseren is (en of de sterkste schouders de noodzakelijke maatregelen nemen). Daarom halen we de wettelijke plicht tot opmaak van de managementplannen aan. Deze hadden de intentie om deze transparantie wel te geven.”

Daniël Josten herhaalt dat de Vlaamse regering de specifieke doelen voor De Zegge-Mosselgoren na de kalibratie-oefening heeft vastgelegd en dat dit definitief beslist beleid is. Het dus niet zo dat via de

opmaak van een managementplan dit doel nog gewijzigd kan worden: de doelen zijn beslist en duidelijk. Hij wijst ook op de beleidsbrief van minister Zuhal Demir (zie <https://www.vlaanderen.be/publicaties/beleidsnota-2019-2024-omgeving>, i.h.b. blz. 63). Er wordt ingezet op concrete gebiedsgericht projecten om de vastgestelde natuurdoelen op het terrein te realiseren.

Voor De Zegge-Mosselgoren verloopt dat via de gebiedswerking Kleine Nete onder coördinatie van de gouverneur, de opmaak van het RUP Kleine Nete en de inzet van instrumenten en middelen vanuit het natuurbeleid. De opmaak van managementplannen is niet meer voorzien. De aanpak door de minister wordt opgenomen in een vernieuwd Natura 2000-programma.

Cathy Berx: IHD zijn een correcte uitvoering en vertaling van Europees beleid en Europese verplichtingen. Verplichtingen die we overigens niet louter moeten halen omdat de Europese unie ze oplegt, maar vooral ook omdat ze voor onszelf erg belangrijk zijn. De Vlaamse overheid heeft de plicht een beleid te voeren dat gericht is op het halen van die doelstellingen. De boetes die ze zo kan vermijden, kan ze bovendien beter investeren in een degelijk flankerend landbouwbeleid. Cathy rekent er bovendien op dat de achteruitgang van natuurwaarden en de gevolgen van vervuiling op de klimaatverstoring niet worden ingeroepen om de Europese en Vlaamse natuurdoelen naar beneden bij te stellen, dat zou pervers en nefast zijn. En bovendien strijdig met de Europese verplichtingen

In het definitief verslag OC dd. 20/05/2020 wordt bij agendapunt 4b verwezen naar dit verslag. De verslagen van het OC dd. 20/05/2020 en dit verslag worden ter goedkeuring voorgelegd op het volgende OC.

2. Toeristisch-recreatief onthaalplan / stavaza

Marieke Gruwez geeft toelichting bij het ontwerp toeristisch-recreatief onthaalplan (zie nota en PPT als bijlage). Ze benadrukt dat het een ontwerp betreft wat voor verdere bespreking nog zal worden voorgelegd aan de partners.

Bespreking:

- Frederik Mollen: Natuurpunt vraagt om optimaal af te stemmen met andere projecten (bv. Kempense Heuvelrug, Koninklijk domein). Ook vraagt Natuurpunt om de zone Retie-Houtem te ontzien (cf. het reeds strengere statuut inzake kanovaart). Een beter alternatief is om de zone Houtem - Bobbejaanland meer avontuurlijk te maken door een verdere vernatuurlijking van de Kleine Nete. Hiervoor is het wenselijk een oeverzone te realiseren.
- Guy Van de Perre: wat betekent dit voor de mogelijkheden voor kano- en kayak op het traject Houtem – Bobbejaanland? Frederik Mollen: dat de kano- en kayak er voor de recreant iets avontuurlijker wordt.
- Griet Van Olmen vraagt aandacht voor de globale visie op mobiliteit / de ontsluiting van de vallei. Het kan niet de bedoeling zijn om de auto als het ware tot aan de waterloop te laten rijden. De mobiliteit moet rekening houden met de kwetsbaarheid van het gebied, er moet voldoende aandacht zijn voor alternatieven. Deze opmerking wordt bijgetreden door Cathy Berx, VMM, dept. OMG en Mien Van Olmen. Cathy Berx voegt toe dat omzichtig moet worden omgesprongen met bijkomende verharding. Ze vraagt om alle stakeholders een retroplanning voor het verdere verloop van de studie te bezorgen.

Marieke maakt deze opmerkingen over aan het studie bureau maar roept op om ook te reageren in het verdere traject van het onthaalplan. Een retroplanning zal worden bezorgd.

3. Landschapspark Kleine Nete

Bas Van Der Veken geeft toelichting bij het concept van Landschapsparken en het voorstel om hier met de vallei van de Kleine Nete op in te zetten. Zie ontwerp nota en PPT als bijlage. De nota is een aanzet voor eerste bespreking.

Bespreking:

- Jan De Haes is van oordeel dat er altijd heel veel redenen zijn om iets niet te doen maar het gaat hier om een belangrijke ambitie voor de vallei. Probleem is dat de finale criteria momenteel nog niet gekend zijn en dat de concurrentie ongetwijfeld groot zal zijn. Jan is daarom ook tevreden met de open deur naar een uitbreiding met de vallei van de Grote Nete (zie hoofdstuk 6 in de nota). Er zal binnenkort een moment komen waarop we – op basis van de finale criteria – tactisch moeten afwegen hoe we indienen. Hij pleit er voor om zeker verder te werken aan en te dienen met de Kleine Nete (met een voldoende open deur voor een uitbreiding met de Grote Nete).

- Michiel Sels: vanuit Boerenbond zijn we op dit moment absoluut geen voorstander van het parkenverhaal. We participeren in het strategisch project, maar niet in de verdere uitrol naar een landschapspark. Dit om de volgende redenen:
 - o Het economisch belang van de open ruimte komt niet naar voren in de nota.
 - o Er is nog geen éénduidig én afgeklopt kader. We weten dus niet waarvoor we tekenen.
 - o De doelstelling is nog onduidelijk. Waar willen jullie met dit park heen?
 - o We pleiten voor ruimtelijke rust in het open ruimte gebied. Wat met de conflictgebieden?
 - o We zien, buiten extra marketing korte keten, geen voordelen voor de landbouw.
 Hierdoor kunnen we geen goedkeuring geven.
- Ben Van Looveren pleit voor een verregaande betrokkenheid van ook de lokale ambtenaren bij de verdere vormgeving van het project. Formele stappen in het proces worden bij voorkeur formeel voorgelegd aan de betrokken colleges van burgemeester en schepenen. Verschillende leden van de OC sluiten zich hier bij aan.
- Ook Ward Kennes sluit zich aan bij de vraag van Ben Van Looveren en vraagt wat de impact op de landbouwsector zal zijn. Hij heeft de indruk dat die impact doorgaans geminimaliseerd wordt. In het bijzonder in deze vallei is dit een belangrijk aandachtspunt. Ook daarom is het belangrijk dat de colleges van burgemeester en schepenen formeel betrokken worden in dit traject.
- Michel Van Ombergen treedt de opmerking van Ward Kennes bij en vraagt verduidelijking bij de kaart over verweving landbouw / natuur. Christophe Vandevooort: deze kaart toont louter de resultaten van een analyse van het landgebruik (classificatie o.b.v. actueel landgebruik), zie <https://www.ruimtemonitor.be/lagen/ruimtelijke-integratie/verweving-landbouw/natuur>.
- Guy Van De Perre wil niet ontkennen dat een Landschapspark kansen kan inhouden voor de landbouwsector (koppeling met een toeristisch-recreatieve uitbouw), maar hij vraagt naar een verdere concretisering en bedrijfseconomische benadering van deze kansen. Matti Lamers is van oordeel dat initiatief-nemend minister Zuhal Demir duidelijkheid moet verschaffen over de bedrijfseconomische voordelen voor de landbouwsector.
- Cathy Berx hoopt en gaat er van uit dat de Vlaamse overheid tussen het lanceren van de oproep en de deadline voor het indienen van kandidaturen voldoende ruimte laat om een groter en breder draagvlak te vinden. De colleges van burgemeester en schepenen zullen formeel betrokken worden. Draagvlak is immers cruciaal.
- Cathy Berx benadrukt dat een erkenning als landschapspark een (mogelijks unieke) kans is om invulling te geven aan de vraag vanuit OC om te voorzien in structurele ondersteuning en financiering (en om dus niet enkel afhankelijk te zijn van ad-hoc financiering via projectsubsidies). Het is evident dat we aan de slag zullen gaan met de vooral door de landbouwsector geformuleerde zorgen.
- Christophe Vandevooort: Uitgangspunt voor de opmaak van masterplan Landschapspark zou de intentieverklaring die alle partners samen hebben goedgekeurd in 2015 moeten zijn. Op een evenwichtige manier en met respect voor de economische functies in het gebied samen werken aan het landschap, dat is het doel, het uitgangspunt van een Landschapspark. De minister heeft al meermaals aangegeven dat een erkenning als Landschapspark op zich geen bijkomende beperkingen in de ene of andere richting met zich mee zal brengen. Bestaande doelstellingen blijven uiteraard van kracht.
- Bas Van Der Veken, Bram Abrams: we zitten in de moeilijke situatie dat de finale criteria nog niet gekend zijn en dat er nog onduidelijkheden zijn enerzijds. Anderzijds zal er mogelijk weinig tijd zijn tussen het lanceren van de oproep en de deadline voor indienen kandidaturen (dus het gevaar bestaat dat we de trein missen). Wat voorligt, is een aanzet voor eerste bespreking. We vragen aan de OC een mandaat om hieraan verder te werken en de noodzakelijke stappen te zetten om als kandidaat in het eigenlijke selectietraject terecht te komen, dit uiteraard in nauw overleg met OC en met formele betrokkenheid van de colleges van burgemeester en schepenen.
- Mien Van Olmen: het is belangrijk dat we deze kans grijpen. We moeten de komende maanden gebruiken om mekaar te overtuigen en de onzekerheden en zorgen weg te werken.

Afspraken:

- Cathy Berx roept alle partners op om de zorgen met betrekking tot een Landschapspark zo concreet mogelijk en asap op papier te zetten (opmerkingen op de voorliggende tekst a.u.b. mailen naar Bram). Vervolgens kunnen en gaan we hiermee aan de slag. We komen hier op terug op een volgende Opvolgingscommissie en vragen voor de formele kandidaatstelling het standpunt van de betrokken colleges van burgemeester en schepenen. Het voortraject zal in drie stappen verlopen:
 - o Opmaak draft conceptnota, standpuntbepaling door colleges van burgemeester en schepenen en bespreking OC (fase 1);
 - o Indiening en jurering
 - o Opmaak finale conceptnota, standpuntbepaling door colleges van burgemeesters en schepenen en bespreking in OC (fase 2).

De beoordeling van de finale conceptnota zal bepalen of de (eventuele) kandidatuur al dan niet aan de laatste selectiefase kan deelnemen (= fase 3).

- Ook het idee voor uitbreiding met de vallei van de Grote Nete kan verder worden uitgewerkt al moet daar het debat over de opportuniteit nog starten (wat bemoeilijkt wordt door het ontbreken van een actieve gebiedscoalitie). Allezins moet het (minstens) de bedoeling zijn om bij een eventuele kandidatuur voor de Kleine Nete de deur naar uitbreiding met Grote Nete voldoende onderbouwd en ver open te zetten.
- De voorzitter roept alle partners op om verder constructief na te denken over en mee te werken aan het idee om te kandideren voor een Landschapspark.

4. Strategisch project Kleine Nete I

a. Subsidies / investeringen in de vallei

Jef geeft een stand van zaken m.b.t. de subsidieaanvragen. Onder impuls van het strategisch project werden opnieuw heel wat en inmiddels al een groot bedrag aan subsidiegelden naar de vallei gehaald. Hieronder een overzicht van recent goedgekeurde aanvragen:

- Verwervingssubsidies gekoppeld aan strategisch project:
 - o Lier: *verwerving van een perceel ivf het hefboomproject Pallieterland en de realisatie van volkstuintjes* (19 600EUR)
 - o Grobbendonk, Kempens Landschap en Natuurpunt: verwerving van de Kasteelhoeve als (boven)lokale toegangspoort tot het gebied Graafweide/Schupleer en de vallei van de Kleine Nete in het algemeen (217 000EUR).
- Subsidies natte natuur (Blue Deal)
 - o Natte natuur tussen Netekanaal en Nete in Ranst: 120 000 EUR
 - o Kroonwerk Herentals: 250 000 EUR
 - o Herstel rietlandvegetatie De Zegge in Geel: 71 250 EUR

Meer info: <https://omgeving.vlaanderen.be/lokale-hefboomprojecten-gebiedsontwikkeling-met-focus-op-natte-natuur>

Voor een overzicht van alle aangevraagde en goedgekeurde subsidies en investeringen: zie slide 35 in de PPT als bijlage (13,07 miljoen EUR goedgekeurd).

b. Stand van zaken projecten coördinatie / hefboomprojecten (op hoofdlijnen)

Jef en de trekkers van de hefboomprojecten geven een stand van zaken van de hefboom- en andere projecten die deel uitmaken van de coördinatieopdracht. Zie slides 36 t.e.m. 56.

Bespreking:

- Frederik Mollen, hefboom Molternete: het handhavingstraject dat werd opgezet heeft absoluut een meerwaarde en leidt tot concrete resultaten op het terrein. Momenteel is fase / prioriteit 1 uitgevoerd. Hij roept op om verder te werken ook fase / prioriteit 2 en 3 aan te pakken. Sandra Franck: dat is de ambitie maar we moeten rekening houden met de beschikbare personeelscapaciteit in het bijzonder ook bij de inspectiediensten. VMM overlegt hierover op korte termijn met Omgevingsinspectie.
- Mien Van Olmen, hefboom Herentals: m.b.t. de landschapsbiografie en –visie heuvelrug is er naast afstemming met PRUP Olympiadelaan ook afstemming met structuurschets Wuytsbergen Ekelen nodig.
- Ward Kennes, project AOG De Zegge: zijn ook de herinrichtingswerken ter hoogte de Ark van Noe opgenomen in de voorgestelde planning (dit zou goed zijn)? Marc Florus: nog niet, maar dit zal op korte termijn gebeuren.

5. Strategisch project Kleine Nete II

De aanvraag voor het strategisch project Kleine Nete II² werd eind 2020 goedgekeurd door minister Zuhal Demir. Dit betekent drie jaar op de ingeslagen weg verder werken in/aan de vallei. Zie

² <https://agnas.ruimteinfo.be/kleinenete/StrategischProject/aanvraag%20SP%20KN%20II.pdf>

SP KN II is bijzonder ambitieus en we hebben nood aan een verdergaande betrokkenheid van diverse partners, in het bijzonder ook de lokale besturen (ambtelijk). Om dit voor te bereiden, start Jef met overleg met de trekkers van de verschillende klimaatprogramma's (4) en focusgebieden (3). Hieronder een overzicht van de klimaatprogramma's, focusgebieden en bijhorende trekkers:

Klimaatprogramma's			
droogte	<i>Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Integraal Waterbeleid</i>	<i>Bekkensecretariaat Netebekken</i>	
bodem	<i>Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Landbouw en Plattelandsbeleid</i>	<i>Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Gebiedsgericht Beleid</i>	<i>Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Milieu en Natuur</i>
bos	<i>Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Milieu en Natuur</i>	<i>Regionaal Landschap</i>	<i>Bosgroepen</i>
ontsluiting	<i>Regionaal Landschap</i>	<i>Toerisme Provincie Antwerpen</i>	
focusgebieden			
Bollaak	<i>Bekkensecretariaat Netebekken</i>	<i>Regionaal Landschap</i>	
Olens Broek	<i>ANB</i>	<i>VMM</i>	
Bovenlopen	<i>ANB</i>	<i>Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Integraal Waterbeleid</i>	<i>Bekkensecretariaat Netebekken</i>

Jef zal op korte termijn een ronde van de gemeentebesturen doen om SP KN II op de rails te zetten. Aan de gemeentebesturen wordt gevraagd om hiervoor een (ambtelijke) contactpersoon op te geven (bezorgen aan jef.deschutter@rlkgn.be).

Een belangrijk gevolg van deze goedkeuring is dat we opnieuw aanspraak kunnen maken op 500 000 EUR verwervingssubsidies. Aan alle partners de oproep om nu al mee na te denken over hoe we deze middelen zinvol kunnen inzetten. Eerste deadline voor voorstellen: 15 maart 2021.

Bespreking:

- Ward Kennes vraagt of de doelstelling zoals opgenomen in het strategisch project voor iedere gemeente bindend zijn. Wat als de doelen niet worden gehaald? Antwoord: De doelen in het strategisch project zijn bedoeld als 'ambitie', iets wat we zelf en samen willen realiseren en waarbij we vooral een verandering op het terrein in beweging willen zetten (in die zin dus eerder een inspanningsverbintenis dan een resultaatsverbintenis). De doelen per gemeente zijn dus indicatief en in te vullen hoe we de dat zelf willen. Als de ene wat minder doet en de andere compenseert dat, zal dat zeker moeten kunnen. Een voordeel van deze samenwerking, deze ambitie in groepsverband is dat we kunnen solidariseren. Het zijn de partners zélf die hiermee aan de slag moeten gaan, het zijn geen van bovenaf opgelegde doelen. We proberen te werken aan een positief en co-creatief verhaal, we doen dit omdat we dat nodig vinden voor de vallei (zie bijvoorbeeld de huidige en zoveelste droogtecrisis). Er moet wel een onderscheid gemaakt worden tussen de ons zelf opgelegde doelstellingen en doelstellingen die voortvloeien uit andere beleidsplannen.

Afspraken:

- Aan de gemeentebesturen wordt gevraagd om een (ambtelijke) contactpersoon op te geven (bezorgen aan jef.deschutter@rlkgn.be) voor de start van SP KN II.
- Alle partners denken na over de inzet van verwervingssubsidies SP KN II (voorstellen indienen tegen 15/03/2021).

6. Gewestelijke Ruimtelijke Uitvoeringsplannen / stavaza

Christophe Vandevort geeft een stand van zaken van de verschillende gewestelijke planningsinitiatieven in de vallei. Zie slide 65 van de PPT als bijlage.

Bespreking:

- Michiel Sels, GRUP Kleine Nete en Aa: mogelijks wordt de landbouwpolder de Zegge uit het GRUP Kleine Nete en Aa geknipt omdat niet tijdig duidelijk zal zijn welke ruimtelijke gevolgen een oplossing voor de verdrogingsproblematiek van De Zegge zal hebben. Betekent dit ook dat de groene bestemmingen op en rond de Zegge (cfr. natuurdoelen IHD) ook geschrapt zullen worden uit het GRUP? Michiel Sels verwijst in dit kader naar zijn opmerkingen bij het ontwerp verslag OC dd. 20/05/2020 (zie agendapunt 1) en wijst op de aanwezigheid van een landbouwzetel in het gebied ten zuiden van de Zegge.
- Christophe Vandevort: Neen. De noodzakelijke uitbreiding van de natuurgebieden rond De Zegge-Mosselgoren in functie van de definitief goedgekeurde natuurdoelen worden onderzocht en uitgewerkt in het planningsproces. Dat gaat om oppervlakte-doelen waarvoor binnen de perimeter van het SBZ gebieden vastgelegd zullen worden. De voorstellen daarvoor worden onderzocht in de plan-MER en daarover zal beslist kunnen worden, met of zonder ecohydrologische studie. Enkel voor het landbouwgebied tussen Kleine Nete en Zegge is er nog onzekerheid waarover de ecohydrologische studie duidelijkheid moet geven. Een 'herbevestiging' (wat het planvoornemen is) zal enkel kunnen indien er een sluitende passende beoordeling is die aantoont dat de instandhouding van De Zegge niet in het gedrang komt of die aangeeft welke randvoorwaarden/maatregelen het RUP voor dat agrarisch gebied moet opnemen om impact te vermijden. Zolang het geïntegreerd planningsproces loopt, lopen de onderzoeken verder. Het is dus enkel indien zou blijken dat er op het einde van het RUP-proces nog steeds geen duidelijkheid is, dat eventueel beslist kan worden om het landbouwgebied niet te weerhouden in het definitief RUP. Het Departement Omgeving wenst niet vooruit te lopen op zo'n beslissing. Zolang de onderzoeken lopen, wordt er niet geknipt in het RUP.

7. Aanpak verdrogingsproblematiek Zegge / Olens Broek

a. Zegge

Cathy Berx staat inleidend stil bij het overlijden Marcel Verbruggen, bezieler van het natuurreservaat De Zegge. Bram geeft een stand van zaken bij de verschillende actiepunten aanpak verdrogingsproblematiek Zegge. Zie slides 67 t.e.m. 72 in de PPT als bijlage.

Bespreking:

- Ludwig Caluwé heeft twee bedenkingen bij de impact van het terughoudend vergunningenbeleid dat werd afgesproken:
 - o Het terughoudende vergunningenbeleid zorgt er voor dat toch wel wat landbouwbedrijven worden gedwongen om stil te staan omdat uitbreiding / investeringen die horen bij een normale bedrijfsvoering niet meer mogelijk zijn nu. Er moet een duidelijk (tijds)perspectief worden geboden.
 - o Het is pijnlijk om vast te stellen dat een aantal landbouwers recent nog – op een moment dat dit proces al liep – (pacht)gronden hebben gekocht van de overheid (VLM), dit op uitdrukkelijke vraag van VLM. VLM verkocht de gronden om elders compensatiegronden voor natuurlijkontwikkeling aan te kopen.
- Ward Kennes: het on hold zetten van de vergunningen is niet houdbaar voor de betrokken bedrijven. Dat kan geen jaren aanslepen. Als dit lang duurt, is er een flankerend beleid nodig.
- Ben Van Looveren: Deze situatie heeft een impact op de waarde van de huidige exploitaties. Landbouwers zijn ongerust. Klopt het dat VLM bereid is om gronden / bedrijven aan te kopen. Mogen landbouwers met vragen in die zin worden doorverwezen naar VLM en zijn er budgetten beschikbaar?
- Michel Vanombergen: het terughoudende vergunningenbeleid is rechtsonzeker.
- Cathy Berx en Christophe Vandevort benadrukken dat er geen sprake is van een vergunningsstop. Aan de vergunningverlenende en adviserende instanties wordt gevraagd het voorzorgsbeginsel te hanteren en vergunningsaanvragen in de omgeving van De Zegge steeds voorwerp te laten zijn van een passende beoordeling die de mogelijke impact op De Zegge correct in beeld brengt. Er kunnen enkel juridisch rechtszekere vergunningen afgeleverd worden voor handelingen waarvoor correct aangetoond wordt dat ze géén betekenisvolle aantasting van de soorten en habitats van de speciale beschermingszones veroorzaken.
- Michiel Sels: maar als de toetsing geen negatieve effecten oplevert, kan er een vergunning worden aangeleverd. Bram: dat klopt.
- Ilse van Dienderen:
 - o VLM besliste in 2004 inderdaad om de zogenaamde domeingoederen te verkopen aan de zittende pachters. De achtergrond is dat het niet de bedoeling is dat VLM eigenaar blijft van gronden. VLM koopt, ruilt en verkoopt verder voor een bepaald doel. Om de verkoop te regelen trad een begeleidend actieplan in werking (landbouweconomische impactanalyse, spreiding van betaling, individuele gesprekken met landbouwers om na te gaan hoe en wanneer een

verkoop best ingepast kon worden in hun bedrijfsvoering, voordelige prijs, zogenaamd gemak van betaling of uitstel van betaling toegestaan (aan voordelige rentevoet), opstellen afbetalingsplan in overleg met pachter, ...). De verkopen in betreffende gebied vonden hoofdzakelijk plaats in de periode 2008 – 2010. Uiteraard is de verkoop gestopt na de opdracht tot bewarend grondbeleid.

(nvdr: de eerste Opvolgingscommissie vond plaats dd. 27/02/2013, de problematiek van de Zegge kwam prominent op de agenda door de inspraakreactie van KMDA (juni 2019, openbaar onderzoek GRUP Kleine Nete & Aa), het actieplan aanpak verdroging Zegge werd goedgekeurd door de Opvolgingscommissie dd. 28/01/2020 en de Vlaamse Regering besliste een bewarend grondbeleid op 23/10/2020.)

- VLM heeft inderdaad de opdracht om in te gaan op aankoopopportunities (zie rapportage Vlaamse Regering, agendapunt 8). Er zijn budgetten beschikbaar via grondenbanken flankerend beleid IHD-PAS en Blue Deal (weliswaar in te passen in meerjarenplanning). Of ook bedrijfsgebouwen onder deze regeling vallen, is nog niet helemaal duidelijk.
- Guy Van De Perre hekelt de ongezonde volgorde: eerst een beleid dat een impact heeft op het verkrijgen van vergunningen, pas later voldoende duidelijkheid over het flankerende beleid. Deze ongezonde volgorde voedt de argwaan bij de landbouwsector.
- Cathy Berx verdedigt de aanpak, die trouwens goedgekeurd werd door de Vlaamse regering. De bestaande bedrijfsvoering kan verder lopen, we moeten nu focussen op de ecohydrologische studie en aan de slag met de resultaten daarvan, uiteraard met inbegrip van een billijk flankerend beleid waar nodig. Dit vergt een engagement van ons allen. Vergunningsaanvragen voor uitbreidingen moeten we – het afgesproken terughoudend vergunningenbeleid indachtig – voorzichtig benaderen. Anders handelen is onverantwoord overheidshandelen.
- Frederik Mollen: snel vergunningen afleveren mag ook op lange termijn geen claim leggen op maatschappelijke belangen / de aanpak van problemen (droogte, ...). Het proces is voor Natuurpunt volledig logisch, meten is weten.
- Michiel Sels: kan het bestek van de ecohydrologische studie worden ingekeken? Antwoord: het bestek, wordt gevoegd als bijlage bij dit verslag.
- Michiel Sels: welke perimeter wordt gehanteerd in de ecohydrologische studie? Lennert Damen: er zijn verschillende perimeters: 1) perimeter i.f.v. opbouw grondwatermodel en 2) perimeter waarbinnen effecten optreden. Deze laatste is afhankelijk van de gekozen scenario's en wordt dus pas duidelijk in de loop van de studie.
- Michiel Sels: is het zinvol om ook ILVO te betrekken bij de ecohydrologische studie? Daniël Josten: het doel van de ecohydrologische studie 'Wetland- en moerasherstel Zegge-Mosselgoren' is een uitvoeringsgericht ecohydrologisch onderzoek in het kader van duurzaam herstel van de hydrologie en de realisatie van een natte natuurkern zoals beslist door de Vlaamse Regering. De expertise van ILVO lijkt hier niet bij aan te sluiten. Bram: de expertise van ILVO lijkt wel relevant voor actie 4 (opmaak van een landbouwstudie en een maatschappelijke kosten-batenstudie). Het departement Landbouw en Visserij heeft zich geëngageerd om, i.s.m. VLM, een dergelijke studieopdracht uit te werken. Medewerking van ILVO is hier zeer welkom.
- Ward Kennes: wordt in dit kader ook naar de nabijgelegen industriële grondwaterwinningen gekeken? Lennert Damen: ja.

In de nota van de Bedrijfs Gilde Geel (zie OC dd. 20/05/2020) werden o.a. een aantal aannames m.b.t. de verdrogingsproblematiek (o.a. stellingen van de UA) in vraag gesteld. Deze vragen werden voorgelegd aan de KUL, meer bepaald prof. Karen Vancampenhout, wat resulteerde in de nota als bijlage. De nota geeft een antwoord op een deel van de vragen van de Bedrijfs Gilde. Bedoeling is om de conclusies van deze nota mee te nemen in het verdere verloop van de ecohydrologische studie.

Bespreking:

- Michiel Sels erkent prof. Vancampenhout als autoriteit ter zake maar blijft enig voorbehoud maken bij (de timing van) de bodemdaling.

b. Olens Broek

Bram geeft een stand van zaken van de aanpak verdrogingsproblematiek Olens Broek. Zie slides 73 in de PPT als bijlage.

Het Olens Broek is één van de drie focusgebieden in het recent goedgekeurde Strategisch Project KN II. De geïntegreerde werking (die reeds werd opgestart) zal nu een doorstart krijgen. Een belangrijke actie is de verondieping / sanering van de Kneutersloop. ondertussen is de opdracht voor het waterbodemonderzoek ter hoogte van de Kneutersloop gegund (OVAM). De opdrachthouder is dezelfde als de opdrachthouder

ecohydrologische studie wat een voordeel is voor de noodzakelijke afstemming tussen beiden. Ook hier startvergadering op korte termijn.

8. Rapportage Vlaamse Regering

Gouverneur Cathy Berx rapporteert periodiek aan de Vlaamse Regering over de voortgang van de coördinatieopdracht Kleine Nete. De rapportage werd opgemaakt door PBC en bezorgd aan bevoegd minister Zuhal Demir. De Vlaamse Regering behandelde de rapportage in zitting van 23/10/2020 (zie <https://dekleinenete.be/projecten/documenten-opvolgingscommissie/>).

9. Varia

a. Verkaveling Herentals

Mien Van Olmen vraagt ondersteuning bij de zoektocht naar alternatieve ontwikkelingsscenario's voor een vergunde, niet gerealiseerde verkaveling in Herentals. Er volgt overleg tussen Herentals, dept. Omgeving, bekkensecretariaat en diensten gouverneur.

b. Blue Deal

De Kleine Nete werd in het kader van de Blue Deal erkend als 1 van de vier vlaggenschipprojecten (Duinencomplex / Kleine Nete / Rivierherstel Leie / Brongebied Zwarte Beek). Deze erkenning gaat gepaard met extra middelen voor deze gebieden.

c. Water-Land-Schap 2.0

Ook in kader van de Blue Deal werd beslist om 15 000 000 EUR te voorzien voor een nieuwe oproep Water-Land-Schap (zie <https://www.vlm.be/nl/projecten/vlm-projecten/waterlandschap>). In februari – maart volgt de formele oproep maar het is wijs om nu al na te denken over nieuwe gebiedscoalities (cfr. Beek-Boer-Bodem).

d. Rede 2020 - Bodem

De openingsrede 2020 van gouverneur Cathy Berx stond stil bij het thema bodem. Ook de problematiek van verdroging, in het bijzonder van kwetsbare veenbodems, komt aan bod. Zie <https://www.cathyberx.be/over-cathy-berx/openingsrede/openingsrede-2020--onze--antwerpse--bodem--de-hefboom-voor-een-c.html>.

e. Vergaderfrequentie Opmvolgingscommissie

De inhoud van de Opmvolgingscommissie is erg relevant / interessant maar de hoeveelheid van te bespreken punten neemt alleen maar toe. Griet Van Olmen stelt daarom voor om de vergaderfrequentie van de Opmvolgingscommissie te verhogen om de zittingen behapbaar te houden. Verschillende leden van de Opmvolgingscommissie sluiten zich hierbij aan. Bram: het is inderdaad permanent zoeken naar goed evenwicht tussen inhoud, frequentie, vergaderlast, ... maar de suggestie van Griet Van Olmen is een goede suggestie, we proberen invulling te geven aan die vraag.

f. Campinastrand

Marc Florus drukt zijn appreciatie uit voor de samenwerking met Dessel bij het oplossen van de afvalwaterproblematiek Campinastrand.